

«گوینو» حضور حکیم زنده بیدار را در ایران می داند/ ملاعلی زنوزی و اولین برخورد با تفکرات غربی

دکتر مجتهدی با اشاره به چگونگی مواجهه حکما و فلاسفه ایران با فلسفه غرب گفت: حدوداً صد و اندی سال پیش اولین برخورد فلاسفه ایران را با تفکرات غربی در نحوه آشنایی «آرتور دو گوینو» نویسنده خاورشناس و سفیر فرانسه را با «ملاعلی مدرس زنوزی» می توانیم ببینیم.

دکتر مجتهدی با اشاره به چگونگی مواجهه حکما و فلاسفه ایران با فلسفه غرب گفت: حدوداً صد و اندی سال پیش اولین برخورد فلاسفه ایران را با تفکرات غربی در نحوه آشنایی «آرتور دو گوینو» نویسنده خاورشناس و سفیر فرانسه را با «ملاعلی مدرس زنوزی» می توانیم ببینیم.

به گزارش خبرنگار مهر، دکتر کریم مجتهدی از اساتید فلسفه غرب در اولین پیش نشست «همایش ملی حکیم طهران؛ نکوداشت مقام علمی آقاعلی مدرس زنوزی (حکیم مؤسس)» که دوشنبه 25 فروردین در دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران برگزار شد، با اشاره به تخصص خویش در فلسفه غرب از اینکه نسبت به فلسفه اسلامی غفلت کرده است، اظهار تأسف کرد و گفت: من حدود 50 سال در فضای درس و بحث فلسفه غرب بودم باید اعتراف کنم که 30 سال با تأخیر به اینجا برای بیان فلسفه اسلامی آمده ام و باید 30 سال پیش این صحبتها را می کردم.

وی در ادامه به چگونگی مواجهه حکما و فلاسفه ایران با فلسفه غرب پرداخت و گفت: حدوداً صد و اندی سال پیش اولین برخورد فلاسفه ایران را با تفکرات غربی در نحوه آشنایی «آرتور دو گوینو» نویسنده خاورشناس و سفیر فرانسه را با «ملاعلی مدرس زنوزی» می توانیم ببینیم.

این استاد دانشگاه تهران افزود: این برخورد غربی یک سفیر و یک عنصر فرانسه با یک مدرس صادق و اصیل چگونه بوده است؟ گوینو در قرن 19 می زیسته است و دو بار به ایران سفر می کند و در جمع حدود 5 سال در ایران به سر می برد و این شخص قبل از اینکه به ایران بیاید یک نویسنده سرشناس بوده که رمانهای متعددی نوشته است، اما کتاب مهم و بسیار بحث برانگیز و جنجالی- که پیش از آمدن به ایران نگاشته شد- او کتاب قطور 2 جلدی است که در اواسط قرن 19 با عنوان «رساله ای در منشأ عدم تساوی نژادها» نوشت که در جنگ جهانی دوم آلمانها از آن بهره برداری کردند.

وی تأکید کرد: برای گوینو، ایران مصداقی از یک کشور بسیار بسیار کهن است و به باور او یکی از قدیمی ترین اقوام بشری در سرزمین ایران مستقر است و در پی این بود که این فرهنگ غنی را از لحاظ عوامل و مؤلفه های نژادی تبیین کند و او معتقد بود که تاریخ یک فلسفه است و فلسفه تاریخ او این بود که تاریخ محل تقابل نژادها و یا شاید تعامل نژادهاست و ایران مصداق این جنگ تاریخ است؛ کشوری که با همه سختی ها و حوادثی که بر آن رفته است توانسته خود را حفظ کند. ادعای گوینو این است که از تاریخ ایران و مردم ایران باید درس گرفت.

دکتر مجتهدی با اشاره به سفرنامه خواندنی گوینو درباره ایران، تصریح کرد: او می داند در این سرزمین چیزهای زیادی است و در در ایران می خواهد این فرهنگ را به نحوی که زنده مانده است، بشناسد و می داند که فلسفه حرف اول را در این جستجو می زند. گوینو با روحیه کنجکاوی اروپایی با تمام حکما و دانشمندانی که در آن زمان بودند، دیدار کرد و می خواست گذشته فلسفه را بفهمد. او طلاب را در مدارس حوزوی مجاهدینی می دید که در راه اخلاق و اعتقادات کوشش می کنند. در نگاه او ایران ظاهراً یک ملت فقیر بود که بر روی آتشفشان فرهنگی زندگی می کنند.

وی با بیان اینکه گوینو سفیری قدرتمند و آگاه بود که می دانست در ایران چه می خواهد، افزود: او درباره ملاعلی زنوزی بسیار سخن گفته و حتی قیافه ظاهری او را نیز ترسیم می کند و گرایش کلی متفکران آن دوره ایران را تا حدی افلاطونی توصیف می کند و آن را عجیب می خواند. در واقع گوینو این جریان را به عنوان «حکیم زنده بیدار» در ایران می بیند. او از ملاعلی مدرس زنوزی یک چیزی می خواهد که ما نمی دانستیم. گوینو در گزارشش می گوید که زنوزی در حال نوشتن یک دوره تاریخ فلسفه ایران است. ما فکر می کردیم که این مطلب دروغ باشد و بعد از بررسی متوجه شدیم که ملاعلی زنوزی کتاب تاریخ فلسفه ننوشته بلکه فهرست علمای بزرگ را نوشته است و این فهرست همان است که در کتاب گوینو آمده است.

این استاد فلسفه غرب در پایان تصریح کرد: یکی از متفکران به نام «بدیع الملک دولتشاهی» که از شاهزادگان بود و به علوم هندسه، هیئت و علوم جدید توجه داشت طی نامه ای 7 سؤال برای ملاعلی زنوزی می فرستد و او پاسخ می دهد و بعد از فوت زنوزی این کتاب در سال 1213 ه.ق چاپ سنگی می شود که الان به نام «بدایع الحکم» موجود است. در سؤال هفتم بدیع الملک از زنوزی درباره فلاسفه غربی مثل کانت، لایبنیتس، بیکن و... می پرسد و او پاسخ می دهد و در واقع کتاب بدایع الحکم تاریخ علم در ادیان، است و بسیار خواندنی است که من، تهرانی، که دهستان، آنرا مطالعه می کنم.

به گزارش مهر، اولین پیش نشست همایش ملی حکیم طهران؛ نکوداشت مقام علمی آقاعلی مدرس زنوزی (حکیم مؤسس) به همت دانشکده الهیات و معارف اسلامی و همکاری مجمع عالی حکمت اسلامی با حضور منوچهر صدوقی سها، دکتر کریم مجتهدی، سیدعبدالله انوار دوشنبه 25 فروردین از ساعت 10 الی 12 در دانشکده الهیات دانشگاه تهران برگزار شد و نشست دوم دوشنبه 1 اردیبهشت از ساعت 10 الی 12 در همین دانشکده برپا می شود.